

การเผยแพร่ความคิดใหม่ทางการศึกษา : ปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

นางสาวรัตนาภรณ์ ธรรมโกศล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการประถมศึกษาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-136-1

009383

i 1711388X

THE DIFFUSION OF EDUCATIONAL INNOVATIONS : FACTORS AFFECTING THE
ACCEPTANCE OF LOWER SECONDARY CURRICULUM B.E 2521 OF SCHOOLS'
ADMINISTRATORS IN THAILAND

Miss Ratanaporn Dhammakosol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเผยแพร่ความคิดใหม่ทางการศึกษา : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ยอมรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย

โดย

นางสาววรัตนาภรณ์ ธรรมโกศล

ภาควิชา

การประจําสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ และ ดร.ธนวดี บุญลือ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

ศาสตราจารย์ คุณา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองคําสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ อรรณ

.....ประธานกรรมการ

(รองคําสตราจารย์ ดร.อรรณ ปิณฑน์โอวาท)

ศาสตราจารย์ บำรุง

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์บำรุง ลืออำไพ)

ดร. โกวิท วรพิพัฒน์

.....กรรมการ

ดร.ธนวดี บุญลือ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยคําสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การยอมรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหาร
โรงเรียน มีความสัมพันธ์กับ ทักษะคนที่มีความรู้ในการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการรับ
ข่าวสารและโครงสร้างของสังคมภายในโรงเรียน (ที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารหลักสูตร)
ในระดับที่ต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   The Diffusion of Educational Innovations: Factors
Affecting the Acceptance of Lower Secondary
Curriculum B.E. 2521 of Schools Administrators in
Thailand

Name   Miss Ratanaporn Dhammakosol

Thesis Advisor   Dr.Kowit Vorapipatana and Dr.Thanavadee Boonlue

Department   Public Relations

Academic Year   1983

ABSTRACT

This research aims at studying the relations among these variables: the school administrators' curriculum acceptance and their attitudes towards the change agents, the school administrators' curriculum acceptance and their capability in receiving information and the school administrators' curriculum acceptance and the school social structure which helps facilitate the curriculum administration. The population used in this research is composed of 234 school administrators both in and outside Bangkok. Mailing Questionnaires were tool used in collecting data. Analyzing data was percentage and Pearson's Product Moment Correlation Coefficiences through the SPSS program.

Findings

1. The school administrators' curriculum acceptance is positively correlated to their attitudes towards the change agents. (r = 0.34)

2. The school administrators' curriculum acceptance is positively correlated to their capability in receiving information (r = 0.19).

3. The school administrators' curriculum acceptance is positively correlated to the school social structure (r = 0.10).

4. The school administrators' curriculum acceptance is correlated at varied levels to their attitudes towards the change agents, towards their capability in receiving information and towards the school social structure which facilitates the curriculum administration.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน และ ผู้ช่วยค้ำส่งตราจารย์
ดร.ธนวัติ บุญลือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้ข้อคิดเห็นทางวิชาการ
ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ค้ำส่งตราจารย์บำรุงสุข สีหอำไพ
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองค้ำส่งตราจารย์ ดร.อรุณธรรม ปิณฑน์โอบาท ประธานกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง อธิบดีกรมสามัญศึกษา
ได้กรุณาลงนามหนังสือส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 300 ท่าน ซึ่งได้ให้
ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนทั้งที่ทำงานและที่คณะที่ได้คอยให้กำลังใจ
และให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี คุณพัชนี เขยจรรยา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
ทางด้านสถิติ คุณพิมพ์จันทร์ ใจวงศ์ คุณผลดี ทรัพย์สำราญ คุณธนาลัย ลุ่ยพันธ์ คุณสุภา
มาชมสมบูรณ์ คุณนิศยา เหล็กแก้ว คุณวันเพ็ญ ชาวลาด และขอขอบคุณ คุณอนุพงศ์ ลุ่ยเกษม
ผู้คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสนิท-คุณแม่กาญจนา ธรรมโกศล ที่ได้คอยให้กำลังใจ
อย่างดียิ่งและให้ทุนทรัพย์ สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวนามข้างต้นและที่ไม่สามารถกล่าวนาม
ได้หมดในที่นี้ จึงขอกราบขอบพระคุณและขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

รัตนภรณ์ ธรรมโกศล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ความจำกัดของงานวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย	9
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	9
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	10
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
การวิเคราะห์ข้อมูล	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	12
2 บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78

บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.	93
ภาคผนวก ข.	107
ภาคผนวก ค.	130
ภาคผนวก ง.	150
ประวัติผู้เขียน	168

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการยอมรับหลักสูตรกับทัศนคติที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการรับข่าวสารและโครงสร้างของสังคมภายในโรงเรียน	42
2	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างทัศนคติที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความสามารถในการรับข่าวสาร และโครงสร้างของสังคมภายในโรงเรียน	43
3	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความสามารถในการรับข่าวสารกับโครงสร้างของสังคมภายในโรงเรียน	44
4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา ..	45
5	ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	46
6	ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อผู้บริหารการศึกษาในระดับสูง	47
7	ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อเจ้าหน้าที่กรมวิชาการ	48
8	ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อศึกษาพิเศษ	49
9	ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์หลักสูตร	50
10	ระดับของทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลง	51
11	ระดับของทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อหลักสูตร	53
12	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่ฟังรายการวิทยุ	54
13	ควรมติเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการใช้วิทยุเป็นสื่อเผยแพร่ความคิดใหม่ ๆ	55
14	การอ่านหนังสือพิมพ์ของผู้บริหารโรงเรียน	55

ตารางที่

15	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสักระการศึกษานในหนังสือพิมพ์	56
16	การอ่าน/รับวารสารทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน	57
17	ลำดับของวารสารที่ได้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร.....	58
18	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อวารสารทางการศึกษา.....	59
19	ผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโทรทัศน์เพื่อการศึกษา.....	60
20	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา.....	60
21	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อเผยแพร่.....	61
22	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของภาพยนตร์.....	61
23	การเปรียบเทียบการให้ข้อมูลทางการศึกษาของสื่อประเภทต่าง ๆ.....	62
24	ระดับความล้มเหลวของผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ.....	64
25	จำนวนโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากครู-อาจารย์ในการบริหารหลักสูตร..	
26	จำนวนโรงเรียนที่ครูมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร	65
27	จำนวนโรงเรียนที่มีครู เข้ารับการอบรม/สัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร.....	66
28	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อความคิดเห็นของครูอาจารย์ในโรงเรียนที่มีต่อหลักสูตร	67
29	ความพร้อมด้านบุคลากรภายในโรงเรียน	67
30	ความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน	69
31	ความพร้อมด้านอาคารสถานที่	70
32	ความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับครู-อาจารย์ในโรงเรียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในระบบการศึกษา	71

ตารางที่

33	ระดับของ โครงสร้างของสังคมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการบริหาร หลักสูตร.....	72
34	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	108
35	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนก ตามระดับของอายุ	108
36	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนก ตามระดับการศึกษา	109
37	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนก ตามระดับ (ซี)	109
38	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับเงินเดือน	110
39	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ที่เคยเดินทางไปดูงานหรือศึกษาต่อต่างประเทศ	111
40	แสดงร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน	111
41	แสดงร้อยละของการเคยไปศึกษาหาหรือกับศึกษานิเทศก์ของผู้บริหาร โรงเรียน	112
42	แสดงร้อยละของความบ่อยครั้งในการไปศึกษาหาหรือกับศึกษานิเทศก์ ของผู้บริหารโรงเรียน	112
43	แสดงร้อยละของการเคย/ไม่เคยไปศึกษาหาหรือกับนักวิชาการศึกษา ในกรม/กองต่าง ๆ ของผู้บริหารโรงเรียน	113
44	แสดงร้อยละของการเคย/ไม่เคยเข้าประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ของผู้บริหารโรงเรียน	113

ตารางที่

45	แสดงความบ่อยครั้ง ในการ เข้าประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ของผู้บริหารโรงเรียน	114
46	แสดงร้อยละของการ เคย/ไม่เคยไปปรึกษาหารือกับ เพื่อนผู้บริหาร โรงเรียนด้วยกัน	114
47	แสดงร้อยละของการ เคย/ไม่เคยเชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการมา บรรยายเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้ครู -อาจารย์ในโรงเรียนพึง	115
48	แสดงร้อยละของการ เคย/ไม่เคยบรรยาย เรื่องที่ผู้บริหารโรงเรียนไป ประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้ครู-อาจารย์ในโรงเรียนพึง	115
49	แสดงร้อยละของความบ่อยครั้ง ในการบรรยาย เรื่องที่ผู้บริหารโรงเรียน ไปประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้ครู-อาจารย์ในโรงเรียนพึง	116
50	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่าง เพศกับระดับของทัศนคติของ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลง	117
51	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่าง เพศกับระดับของการอบรมหลักสูตร ของผู้บริหารโรงเรียน	117
52	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่าง เพศกับระดับความสามารถในการ รับข่าวสารของผู้บริหารโรงเรียน	118
53	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับของทัศนคติของผู้บริหาร ที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลง	119
54	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้บริหารโรงเรียน ระดับของการยอมรับหลักสูตร	120
55	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับความสามารถในการ รับข่าวสารของผู้บริหารโรงเรียน	121

ตารางที่

56	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับการยอมรับหลักสูตรในระดับต่าง ๆ กัน	122
57	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับทัศนคติที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับต่าง ๆ กัน	122
58	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความสามารถในการรับข่าวสารในระดับต่าง ๆ	123
59	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับซีกับการยอมรับหลักสูตรในระดับต่าง ๆ กัน	123
60	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับซีกับทัศนคติที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับต่าง ๆ กัน	124
61	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับซีกับความสามารถในการรับข่าวสารในระดับต่าง ๆ กัน	124
62	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับเงินเดือนกับการยอมรับหลักสูตรในระดับต่าง ๆ กัน	125
63	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับเงินเดือนกับทัศนคติที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับต่าง ๆ กัน	125
64	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระดับเงินเดือนกับความสามารถในการรับข่าวสารในระดับต่าง ๆ กัน	126
65	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างการเคยไปดูงาน/ศึกษาต่อต่างประเทศกับการยอมรับหลักสูตร	126
66	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างการเคยไปศึกษาต่อ/ดูงานต่างประเทศกับระดับของทัศนคติที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลง	127
67	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างการเคยไปศึกษา/ดูงานต่างประเทศกับระดับของความสามารถในการรับข่าวสาร	127

ตารางที่

68	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการเป็น ผู้บริหารโรงเรียนกับการยอมรับหลักสูตรในระดับต่าง ๆ กัน.....	128
69	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการเป็นผู้บริหาร โรงเรียนกับระดับของทัศนคติที่มีต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	128
70	แสดงร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการเป็นผู้บริหาร โรงเรียนกับระดับของความสามารถในการรับข่าวสาร	129

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย